

سنة الفجر  
عبد الله

به نأخذ له بخلافه بيان

## فهرست مطالب

3 ..... مقدمه

### بخش اول: تک برگ‌ها

الف: هکچاج ابتدایی

4 ..... روز انتخاب

5 ..... مولود کعبه

6 ..... بند پدر

7 ..... جایگاه عبادت

8 ..... الگوی برتر

ب: هکچاج راهنمایی

9 ..... قرآن ناطق

10 ..... سرور ابحان اورندگان

11 ..... سپرده فضیلت

### بخش دوم: تک درس

هکچاج راهنمایی

12 ..... ایتار

ضمیمه

19 ..... منابع، پاسخنامه و توضیحات

# بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

«غدیر»، تنها نام یک سرزمین نیست،

«غدیر»، فقط حادثه ای تاریخی نیست، بلکه:

«غدیر»، اساس دین است.  
«غدیر»، ثمره رسالت است.  
«غدیر»، تداوم خط نبوت است.  
«غدیر»، عنوان عقیده ما است.  
«غدیر»، خلاصه مکتب وحی است.  
«غدیر»، عصاره و نتیجه خلقت است.  
«غدیر»، چکیده تمام ادیان الهی است.  
«غدیر»، روز بزرگ گشایش و تکامل است.  
«غدیر»، چشمه ای است که تا پایان هستی می جوشد.  
«غدیر»، روز اکمال دین، اتمام نعمت و موجب خشنودی خداست.

همه **عید** را دوست دارند. **عید** روز جشن و شادی است. **عید** روز زدودن و پاک کردن غم و غصه و قهرها از دل است. **عید** روز کاشتن گل شادی و آشتی به جای غم غصه و قهر در دلهاست. در روز **عید** بچه ها از همه شادترند. لباس و کفش نو می پوشند و به دیدن بزرگ ترها می روند. بزرگ ترها هم با شادی بچه ها شاد می شوند و به آنها **عیدی** می دهند.

شایسته است در این ده روز عید و شادی، نام گذاری شده به؛ "**دهه ولایت**" نوجوانان را که بر اساس فطرت پاک الهی، قلبی آماده جهت پذیرش دستورهای دینی دارند، با شیوه های جذاب و کاربردی، آشنا به مسائل اساسی مکتب به خصوص در زمینه قرآن و ولایت بنماییم.

بر این اساس مجموعه حاضر، هدیه ای است به دانش آموزان تا با تلاش شما مربیان گرامی و همکاری آنان در طول این ایام، با گوشه ایی از فضایل امام علی علیه السلام آشنا شوند و سطح آموزه های دینیشان با بهره گیری از مهارت های ارائه شده، ارتقا یابد.

لازم به ذکر است این مجموعه در دو بخش تنظیم شده است:

1. تک برگی، با تکتیر و توزیع بین دانش آموزان برای اجرا به صورت مسابقه.
2. درس "ایثار" برای اجرا در مدارس متوسطه یک.

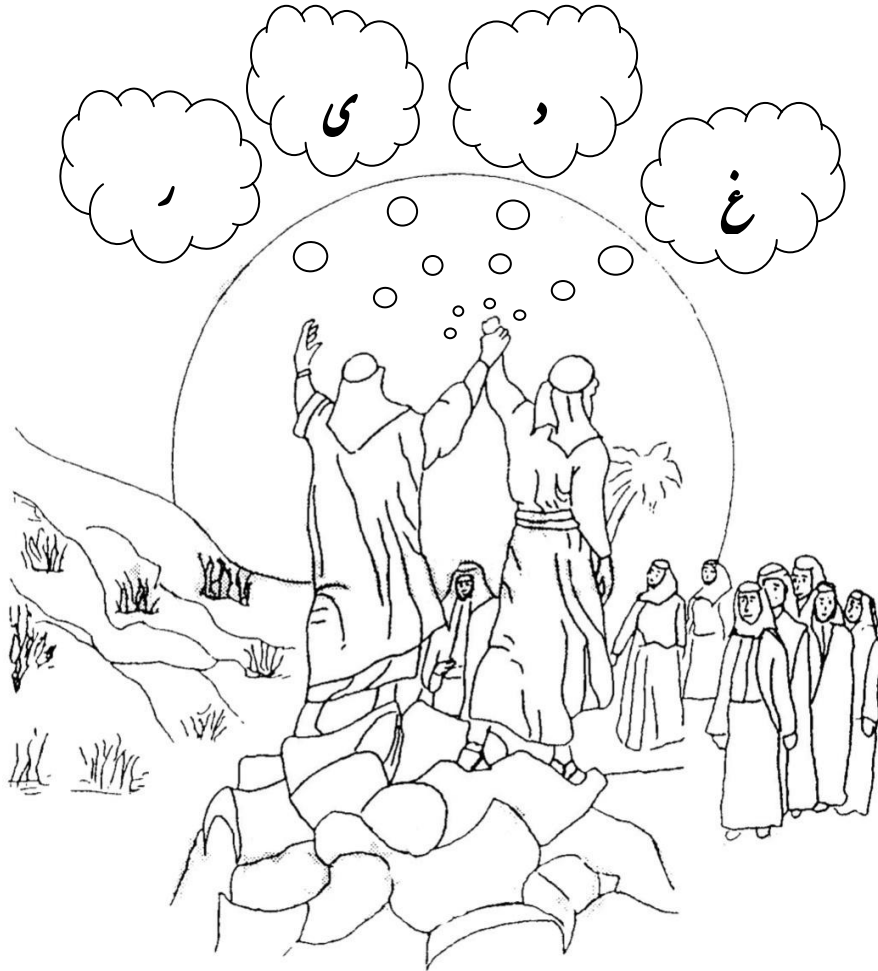
برای اطلاع بیشتر هم می توانید به ضمیمه پایانی مجموعه مراجعه کنید. انتقادات و پیشنهادهای سازنده شما در ارتقای کیفی مطالب راهگشای ماست.

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مرکز آموزش های کاربردی

## روز انتخاب

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....



با دقت تصویر را ابتدا رنگ آمیزی کنید و آنگاه به پرسش‌ها با استفاده از حرف‌های پراکنده در طرح پاسخ دهید:

1. پیامبر (ص) در کدام عهد، امام علی (ع) را، جانشین خویش معرفی کرد؟
2. با کدام نام قشنگ و دوست‌داشتنی، می‌توانید، حدیث زیر را کامل کنید؟

پیامبر (ص) فرمود:

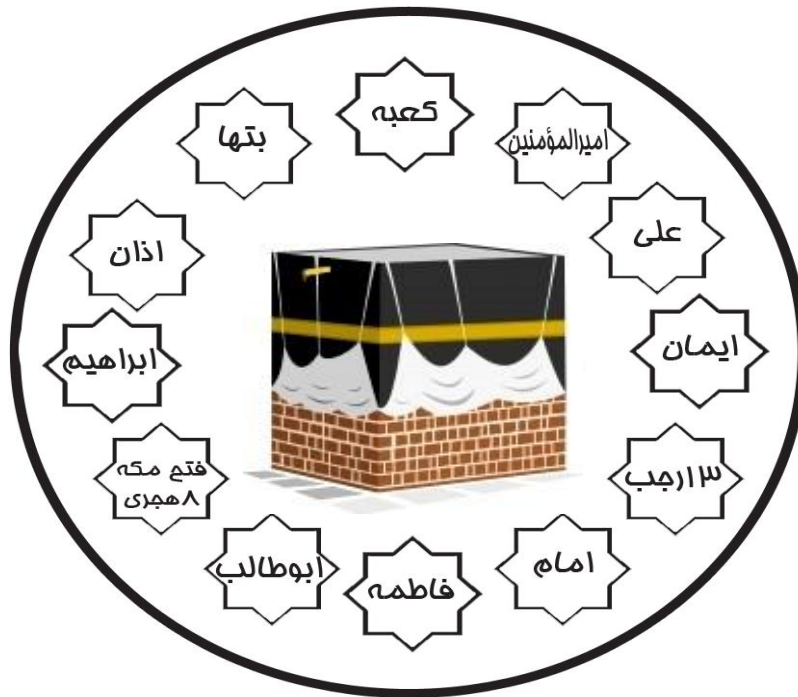
این ... هولای اوست

هر که من هولای اوهر

## مولود کعبه

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....

با توجه به کلمه‌های داده شده، متن زیر را، کامل نمایید و به سؤال‌ها پاسخ دهید:



گروه زیادی از بنی هاشم روی خانه ..... نشسته بودند. نگهان ..... بنت اسد آمد و روبه‌روی آن خانه ایستاد. به آسمان نگاه کرد و گفت: «پروردگارا! من به خانه‌ی تو و به هر پیامبری که فرستاده‌ای و به هر کتابی که نازل نموده‌ای ..... آوردم. گفته‌های جدر ..... خلیل که خانه‌ی کعبه را بنا کرد، تصدیق نمودم. از تو به حق خانات و به حق کسی که آن را بنا نهاد درخواست می‌کنم، ولادت فرزندم را بر من آسان نما. عباس عموی پیامبر (ص) گوید: من فاطمه را در حال دعا دادم. وقتی دعای او تمام شد، دیدم که دیوار عقب خانه شکافته شد و فاطمه از آن رخنه داخل شد و دیواره شکاف به مهر پیوسته شد. فاطمه سه روز در خانه‌ی کعبه بود. همه تعجب کردند. روز چهارم، همان جای دیوار باز شد و فاطمه با نوزادی در دست بیرون آمد و فرمود: ای مرددربه درستی که حق تعالی مرا از میان خلق خود برگزید. چون خواستم بیرون آیم، ندا رسید که ای فاطمه! این فرزند را ..... نام گذار. او اولین کسی است که روی خانه من ..... خواهد گفت. او ..... را خواهد شکست و از بالای کعبه به زیر خواهد انداخت. او ..... و پیشوای بعد از برگزیده من است. خوشاً به حال کسی که او را دوست بدارد و بارش کند.

حالا به این سؤال‌ها پاسخ دهید:

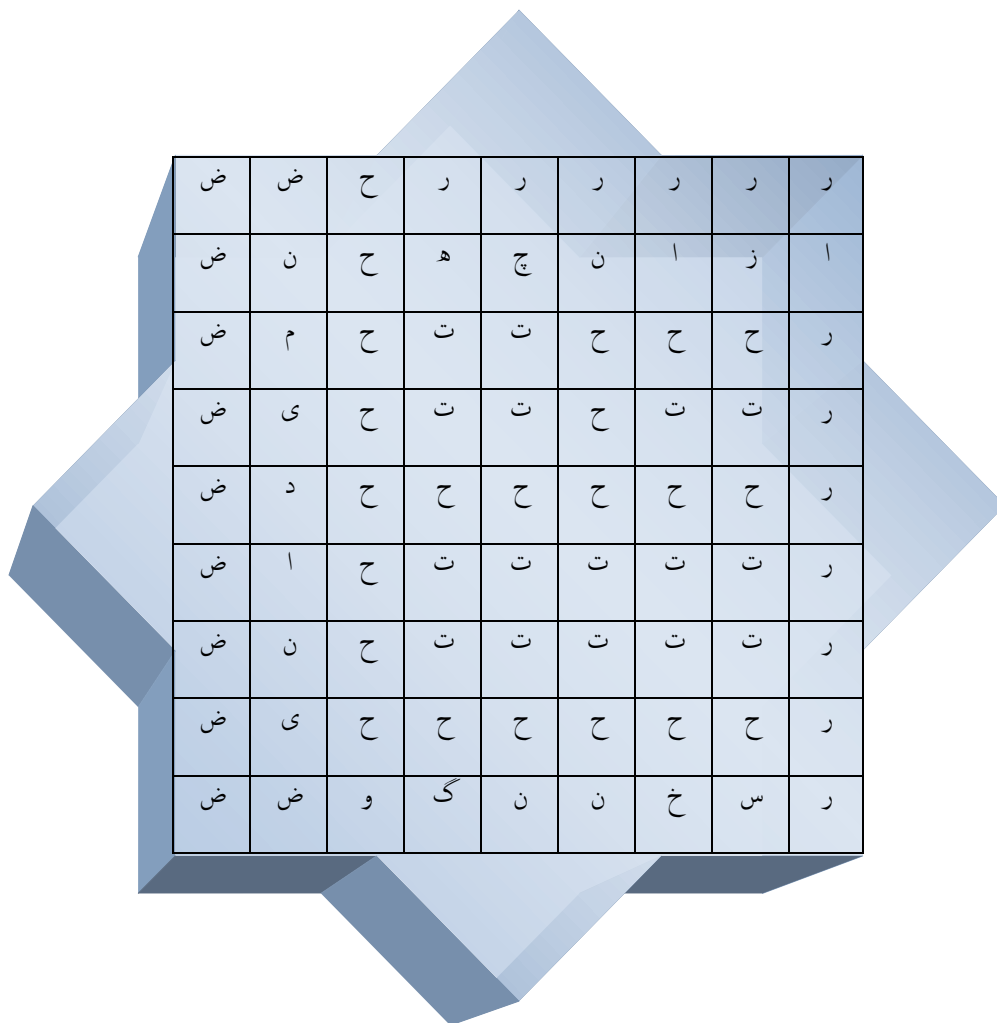
1. در چه روزی امام علی<sup>(ع)</sup> به دنیا آمد؟
2. نام پدر گرامی امام علی<sup>(ع)</sup> چه می‌باشد؟
3. کدام لقب امام علی<sup>(ع)</sup> به معنای پیشوای مؤمنان است؟
4. در چه واقعه‌ای امام علی<sup>(ع)</sup> بت‌های خانه‌ی کعبه را شکست؟



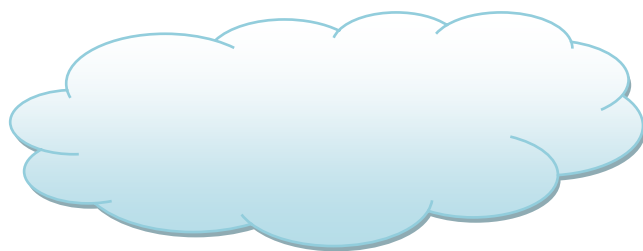
## بند پدر

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....

دوست عزیز! جدول را با رنگ‌های خواسته شده، با دقت رنگ‌آمیزی کن. از حروف باقی مانده، کلمه‌های مناسب بساز تا از ترکیب آن‌ها "پیام" را به دست آوری و در طرح پایانی بنویسی.



(ح سبزه؛ (ا نارنجی؛ (ت زرد؛ (ض آبی.



امام علی (ع) فرمود:

## جایگاه عبادت

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....



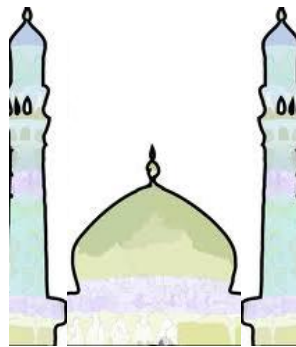
ابتدا با نام دو مسجد معروف دنیا آشنا شوید:

1. مسجد الحرام

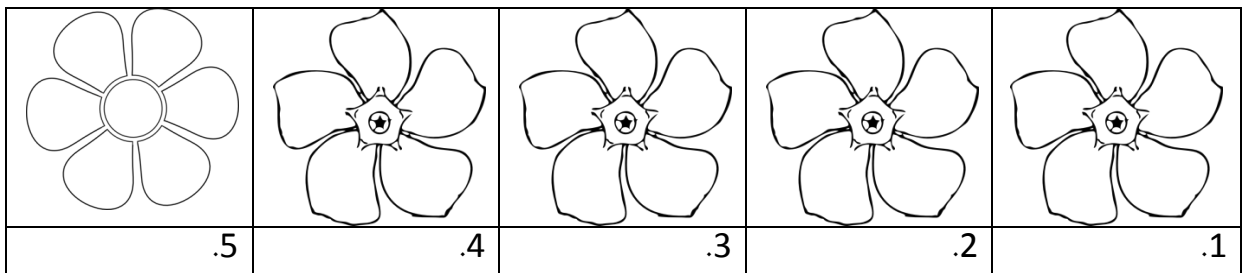
2. مسجد النبی (ص)

اکنون با توجه دقیق به تصویرهای بالا بنویسید این دو مسجد در کدام شهر قرار دارند؟

1. مسجد الحرام، خانه خدا در شهر .... قرار دارد.  
2. مسجد النبی، مسجد پیامبر (ص) در شهر ... قرار دارد.



حالا با ویژگیهای مسجدی دیگر از مساجد معروف دنیا آشنا می شوید و می توانید نام این مسجد را، داخل گنبد بالا بنویسید. این ویژگیها را طبق شماره های داده شده، از حروف پراکنده داخل گلها پیدا کنید و در جاهای خالی زیر هر گل بنویسید تا در کادر پایانی قرار داده و جمله کامل را بتوانید بخوانید.



این مسجد محل: 1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... بوده است.

## قرآن ناطق

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....

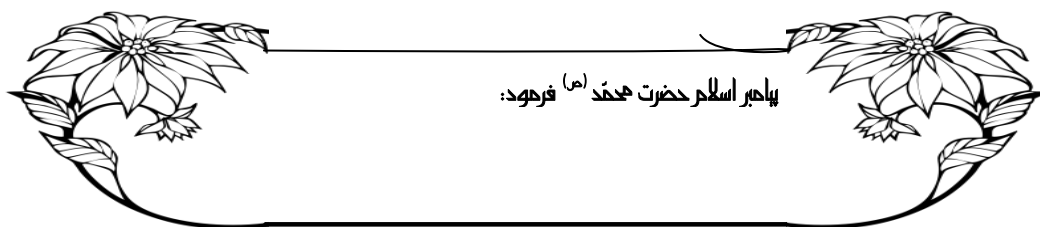
پاسخ سوال‌ها را با توجه به شماره‌های داده شده و مراجعه به فهرست قرآن، پیدا کنید و در کنار شماره سوره‌ها بنویسید.

پرسش‌ها:

1. به آخر روز تا هنگام غروب آفتاب چه می‌گویند؟ ← 103
  2. شب در عربی چه نامیده می‌شود؟ ← 92
  3. کدام فرزند حضرت یعقوب<sup>(ع)</sup> به پیامبری رسید؟ ← 12
  4. بزرگ‌ترین سوره قرآن چه نام دارد؟ ← 2
  5. کدام پیامبر خدا به بت‌شکن معروف شد؟ ← 14
  6. نام تنها سیاره‌ای که دور زمین می‌چرخد چیست؟ ← 54
  7. به غرش ابر چه می‌گویند؟ ← 13
  8. به خانواده‌ی حضرت موسی<sup>(ع)</sup> که نام پدرش عمران بود چه می‌گفتند؟ ← 3
  9. کدام پیامبر کشتی ساخت؟ ← 71
  10. نام دیگر حادثه و پیشامد چیست؟ ← 56
  11. به سپیده صبح، صبحگاه، صبحدر و بیدار شدن صبح از درون تاریکی شب چه می‌گویند؟ ← 113
  12. به روشایی چه می‌گویند؟ ← 24
  13. به سفر کردن در شب چه می‌گویند؟ ← 17
  14. نام دیگر بشر و آدم چیست؟ ← 76
  15. به گروه‌ها در قرآن چه می‌گویند؟ ← 33
  16. نام دیگر پیامبران چیست؟ ← 21
  17. نام دیگر سوره نصر را با حروف: " ع و ت ی د " به معنای: وداع، بدرود و خداحافظی، مخالف "معارفه" بسازید؟
  18. به غنیمت به دست آمده در جنگ‌ها چه می‌گویند؟ ← 8
  19. هنگام طلوع آفتاب چه زمانی است؟ ← 93
- حالا اولین حرف از پاسخ‌ها را، در خانه‌های شماره 1 تا 10، و آخرین حرف از پاسخ‌ها را در خانه‌های شماره 11 تا 19 جدول زیر قرار دهید.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	اس
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----














اکنون پیامی را که از کنار مهر قرار گرفتن حروف به دست می‌آید در کادر زیر با خط زیبا بنویسید.





## سرور ایمان آورندگان

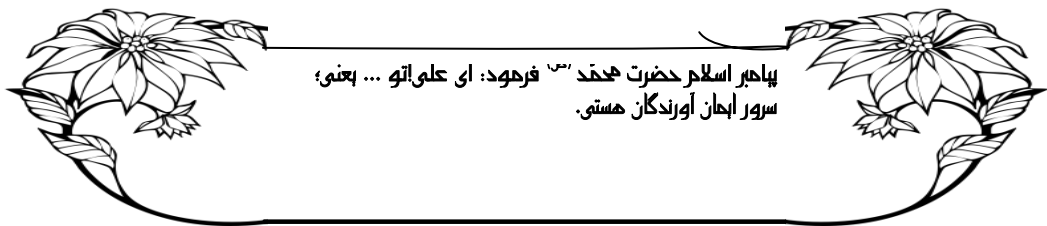
نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....

 .4	 .3	 .2	 .1
 .6			 .5
 .8			 .7
 .12	 .11	 .10	 .9

پاسخ سوال‌ها را به ترتیب شماره‌های داده شده، در بالا بنویسید.

پرسش‌ها:

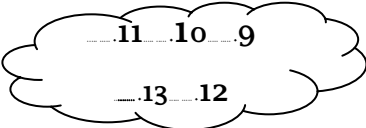

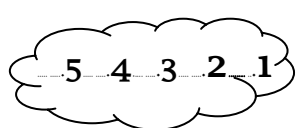
1. کدام نام خدا در تعارف آیه های سوره 58 "مجادله" آمده است؟
  2. نام کدام پیامبر در آیه دوم سوره 47 آمده است؟
  3. چه حرفی در تعارف آیات سوره 92 "لیل" تکرار شده است؟
  4. حضرت امام علی (ع) در چه هامی به دنیا آمد؟
  5. نام سوره هشتم، که در آیه 30 آن داستان؛ "لبلة اطمینت" و "هجرت" پیامبر (ص) از مکه آمده است، چیست؟
  6. نام سوره 31 که با امر شروع و به نام دانشمندی حکیم است، چیست؟
  7. به کسی که اذان می‌گوید چه می‌گویند؟
  8. نام سوره 56 که با "اذا شروع و با "تَسْبُحُ بِأَسْرَرٍ لِّكَ الْعَظِيمِ" به پایان می‌رسد، چیست؟
  9. کدام لقب امام علی (ع) به معنای؛ «پسندیده و خشود» است؟
  10. نام کدام سوره، مهرانام شمیری در استان هازندران است؟
  11. کدام کلمه به معنای؛ «بی همتا و بی نظیر» است؟
  12. نام سوره 71 که با "انا" شروع و معرفی کننده الگوی "استقامت و پایداری در راه دعوت الهی" است، چیست؟
- اکنون حرف اول پاسخ‌ها را در طرح وسط جدول قرار دهید. از ترکیب آن‌ها به ترتیب، لقب خصوصی را که حضرت پیامبر (ص) برای امام علی (ع) انتخاب کرد، به دست آورید و در طرح زیر با خط زیبا بنویسید.



## سیزده فضیلت

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....

در سیزده پرسش زیر دقت کنید. از پاسخ پرسش‌ها، حرف اول آن‌ها را در کادر زیر به ترتیب شماره‌ها یادداشت کنید تا از کنار هم قرار دادن سیزده حرفی که نوشته‌اید، سه کلمه مناسب بویسید. از نگاه دریایان بتوانید، پیار را بویسید:

		
---	---	---

..... 3	..... 2	..... 1
---------	---------	---------

### پرسش‌ها:

1. کدام نام خدا، در تعارف آیات سوره 58 "مجادله" آمده است؟
2. نام شی که امام علی (ع) در بستر پیامبر (ص) خوابید، چیست؟
3. امام علی (ع) در کدام جنگ، به تنهایی از اسلام و پیامبر (ص) دفاع کرد؟
4. به دستور خدا در چه سالی ازدواج امام علی (ع) و حضرت فاطمه (س) صورت گرفت؟
5. امام علی (ع) در کدام جنگ، پرچم سپاه اسلام را بر دوش داشت و با 25 سال سن، شجاعانه جنگید؟
6. پیامبر (ص) در کدام جنگ فرمود: *ضرت شمشیر علی (ع) از عبادت جز و انس برتر است*؟
7. با کدام حرف از حروف القبا می توان حدیث را خواند؟ پیامبر (ص) فرمود: برترین شما علی بن اب طالب است. در اسلام آوردن، پشیمان‌ترین، در ایمان، با ایمان‌ترین، در دانش، داناترین، در بردباری، بردبارترین، در خشم برآ خدا، شدت‌دترین، و در جنگ و جهاد، ضربه‌زننده‌ترین شهاست.
8. کدام یک از این سوره‌های بی نقطه: حمد، رعد، طوره، روم، و همد، با حروف " المر " شروع می‌شود؟
9. کدام یک از اصحاب امام علی (ع) عمد نامه اش در نهج‌البلاغه آمده است؟
10. با چه حرفی می توان حدیث را خواند؟ پیامبر (ص) فرمود: *اعل؟! تو نخست آن فردی هستی که به من ایمان آورد؟ و مرا تصدق کرد؟ تو نخست آن فردی هستی که مرا در کارم آرز کرد؟ و همراه من با دشمن جنگ آید؟ تو نخست آن فردی هستی که با من نمازگزار آومردم در آن روز، در غفلت و نادانان بودند.*
11. سوره 108 "کوثر" تعارف آیتش با چه حرفی ختم می‌شود؟
12. پیامبر (ص) به امام علی (ع) فرمود: *«تو برادر من هستی و من برادر تو در دنیا و ..... هستم.»*
13. کدام لقب امام رضا (ع) به معنای: «هشتم از امامان» است؟

اکنون پیار را به ترتیب شماره‌های داده شده، در طرح ابری شکل زیر بویسید:

امام علی (ع) فرمود:



## الگوی برتر

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کلاس: .....

در طرح زیر ابتدا متن را با دقت بخوان، آنگاه با حروف پراکنده در هر شماره، کلمه مناسب بساز و با هر کلمه، یک جمله کامل و زیبا بنویس.

### بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

#### خدای خوب و مهربانم!

به خاطر رفتارهای خوب و شایسته‌ای که از پدر، مادر، معلم، دوست و ... آموخته‌ام از تو تشکر می‌کنم. آنان به من آموخته‌اند تا در زندگی برترین الگوی خود را امام علی<sup>ع</sup> قرار دهم و مثل او باشم:

1. (ا خ د ش ن س ا) .....
2. (و پ ی ر ب ی ح ب ر ا) .....
3. (و پ ی ر ق ر ن ا) .....
4. (ه ر ی ن ا) .....
5. (م ه ر ب ن ا) .....
6. (ا ب ی ا ح ر ن ا) .....
7. (ج ش ع ا) .....
8. (ا ف د ک ر ا) .....
9. (گ ر س ت و ا) .....
10. (ا گ ن ر ی ر ا) .....
11. (ا ن ر ح ر ز ک ز ا) .....
12. (ا ح ر ن ف ا) .....
13. (د ن و ح ر ج ر ا) .....

# بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



دوستان عزیز! سلام، اهدوارم که سرحال و شاداب و خندان آماده شدن برنامه باشد. برنامه ما در مورد<sup>1</sup> چیست؟ چه کسی او را می‌سازد؟

بله! ریزعلی خواجوی<sup>2</sup> دهقانی که سال‌ها داستان او در فارسی سوره چاپ شده است. وی گوید: کارمن در آن شب فقط برای رضای خدا بود و به وظیفه انسانی خود عمل کردم و خود را قابل این همه لطف و محبت هموطنانم نمی‌دانم. فداکاری بخش جدا شدنی فرهنگ ملت ماست و کارمن مهم‌تر از کار شهدا، رزندگان و بسیاری از جوانان همین اسلامی‌مان نیست. آن‌ها فداکارترین انسان‌های روزگار ما هستند که برای اسلام و نجات هموطنان‌مان خون‌ها داده و جان‌ها قربانی کرده‌اند و 8 سال تمام در برابر دشمنان مقاومت کردند. فداکاران واقعی شهدا ما هستند که با تاراج خود، از اسلام، مردم و همین خود دفاع جانانه کردند تا ما در امنیت زندگی کنیم.

راستی! به کار زیبای آنان چه می‌گویند؟

بله! آفرین<sup>3</sup> ایثار. ایثار یعنی چه؟ بله! ایثار یعنی؛ از خود گذشتگی و همدرد داشتن دیگران بر خود. خوب! کلمه ایثار را می‌نویسید و اکنون آن را به جدول 16 خانه‌ای تبدیل می‌کنیم.

1. مری با ارائه تصویر موجود و یا با نوشتن کلمه ایثار به صورت؛ حروف پراکنده و یا خط فانتزی برنامه را شروع کند.
2. "ازبر علی حاجوی" که با اشتباه به "ریزعلی خواجوی" معروف شده، زاده 1309 درمیانه، روستای "قلاچیق" است. 32 ساله بود. شب بارانی و سرد بود. در کنار ریل قطار، تهران - تبریز با 800 مسافر حرکت می‌کرد. یک فانوس کوچک نفتی و یک اسلحه دولول شکاری با خود همراه داشت که متوجه بسته شدن مسیر قطار به دلیل ریزش کوه شد. به ناگاه یاد مسافران و کودکان بی‌گناه داخل قطار افتاد. برای نجات آنان، کتش را آتش زد و به سمت قطار حرکت کرد. این کار نتوانست مسئولین قطار را آگاه سازد و در نهایت با شلیک چندگلوله از تفنگ شکاری خود توانست باعث توقف قطار شود. پس از توقف، پرسنل قطار و مردم ناراضی پیاده شده و به حد مرگ او را کتک زدند. تا این که آن‌ها متوجه خطری که در انتظارشان بود، شدند و به تشکر و عذرخواهی روی آوردند. سال 1385 در همایش اعطای تندیس ملی در تالار علامه امینی دانشگاه تهران، با اهدا تندیس از وی تجلیل شد. وی گوید: این لطف خداست که در میان این همه انسان‌های شریف، ارزشمند و والا مقام نام من هم ثبت شود. خدا را شاکر و خوشحالم از این که کسی که خودش چیزی نیست و در گوشه ای از ایران و روستایی گمنام افتاده‌ام، ولی در کشور، من را می‌شناسند و به من محبت می‌کنند.
- 3 مری کلمه ایثار را با خط فانتزی بکشد و تا شماره 16 شماره بگذارد و حروف را در آن بنویسد.

# ایثار

آیا می‌توانید به بعضی از مواردی که تا به حال دیده یا شنیده‌اید اشاره کنید؟ آفرین! از پاسخی که دادید. اکنون به این دو مورد که برای شما می‌گویم توجه کنید:

1. حضرت علی<sup>(ع)</sup> با از خود گذشتگی و ایثار، جان خود را به خطر انداخت تا پیامبر<sup>(ص)</sup> نجات پیدا کند.<sup>1</sup>
2. حضرت علی<sup>(ع)</sup> و حضرت زهرا<sup>(س)</sup> با آن که در خانه غذایی بیشتر از آن چه که برای بچه‌ها بود نداشتند، ولی وقتی که گرسنه‌ای آمد، آن غذا را به او دادند و تا صبح با بچه‌ها گرسنه خوابیدند.  
آیا می‌دانید امام علی<sup>(ع)</sup> در مورد ایثار چه فرمود؟ با شرکت در مسابقه<sup>2</sup> با حدیثی زیبا از امام<sup>(ع)</sup> در مورد ایثار آشنا می‌شوید. از هریاسخ حرف مورد نظر را می‌نویسید. آماده‌اید؟
1. نام پدر امام علی<sup>(ع)</sup> چیست؟ ابو طالب (ب.1)
2. نام مادر امام علی<sup>(ع)</sup> چیست؟ فاطمه بنت اسد (ا.4)
3. سال ولادت امام علی<sup>(ع)</sup> چه سال است؟ 30 ام عام الفیل (ل.3)
4. امام علی<sup>(ع)</sup> در کدام جنگ، به تنهایی از اسلام و پیامبر<sup>(ص)</sup> دفاع کرد؟<sup>3</sup> احد (الف-2)
5. نام تنها جنگی که امام علی<sup>(ع)</sup> همراه پیامبر<sup>(ص)</sup> نبود، چیست؟ تبوک<sup>4</sup> (ت.5)
6. محل ولادت امام علی<sup>(ع)</sup> که پیش از آن احدی در آنجا ولادت نداشت، کجاست؟ درون کعبه (ر.6)
7. پیامبر<sup>(ص)</sup> در کدام جنگ فرمود: فردا پرچم را به کسی خواهم سپرد که؛ خدا و رسولش او را دوست دارند و گریز یا نیست؟ خيبر<sup>5</sup> (ی.7)
8. پیامبر<sup>(ص)</sup> در کدام جنگ فرمود: ضربت علی<sup>(ع)</sup> از عبادت جز و انس برتر است؟ خندق (ن.9)
9. نام کتاب امام علی<sup>(ع)</sup> که آن را «أخ القرآن؛ برادر قرآن» نامیده‌اند، چیست؟ نهج البلاغه<sup>1</sup> (ن.8)

- 1 برای کشتن پیامبر<sup>(ص)</sup> در "لیلۃ المبيت" 40 نفر شمشیرزن، دور خانه حضرت<sup>(ص)</sup> جمع شدند. پیامبر<sup>(ص)</sup> فرمود: یا علی! جای من می‌خواهی؟ امام علی<sup>(ع)</sup> عرض کرد: آیا جان شما در امان خواهد بود؟ پیامبر<sup>(ص)</sup> فرمود: آری. امام<sup>(ع)</sup> عرض کرد: جان من فدای شما. امام<sup>(ع)</sup> بدون ترس در بستر حضرت<sup>(ص)</sup> خوابید و از آن شب به عنوان لذت بخش‌ترین شب عمرش یاد کرد.
- 2 مربی باهماهنگی قبلی، توسط دانش‌آموزان منتخب، از هریاسخ حرف مورد نظر را در کلمه ایثار بنویسد: شیوه مسابقه: 2 گروه 2 نفره از دانش‌آموزان منتخب به جایگاه تشریف می‌آورند، تا به 16 سؤال، هر گروه 8 سؤال جواب بدهند. هر سؤال 10 امتیاز دارد. مربی پاسخ‌ها را در تابلو می‌نویسد و از هر جواب یک حرف، انتخاب کرده و می‌نویسد. در پایان با 16 حرف از شماره 1 تا 16 به ترتیب به پیام خواهید رسید. هر گروه زودتر پیام را به دست آورد، 40 امتیاز دارد. هر گروه می‌تواند شماره سؤال خود را از 1 تا 16 خود انتخاب کنند.
- 3 در احد امام علی<sup>(ع)</sup> سخت جنگید تا شمشیرش شکست. از پیامبر<sup>(ص)</sup> شمشیر خواست. پیامبر<sup>(ص)</sup> ذوالفقار را به امام<sup>(ع)</sup> داد. امام علی<sup>(ع)</sup> شجاعانه و به تنهایی از پیامبر<sup>(ص)</sup> دفاع کرد تا دشمن را عقب راند. در این هنگام ندایی شنیده شد که می‌گفت: «لافتی الاعلی لاسیف الاذوالفقار» پیامبر<sup>(ص)</sup> فرمود: «این صدای جبرئیل است». مناقب، ج 3 ص 339 علل الشرایع، جز 1، ص 7.
- 4 امام علی<sup>(ع)</sup> در 26 غزوه از 27 غزوه پیامبر<sup>(ص)</sup> و شرکت در سربیه های مختلف از افتخارات و فضایل حضرت<sup>(ع)</sup> است.
- 5 بحار الأنوار، ج 21 ص 2 باب 22 باب غزوه خيبر؛ قال<sup>(ص)</sup> لأَعْظَمَ الرَّأْيَةَ عَدَا رَجُلًا يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كَرَارًا غَيْرَ فَرَارٍ لَا يَرْجِعُ حَتَّى يَفْتَحَ اللَّهُ عَلَيَّ يَدِيَه. پرچم را به کسی خواهم داد که خدا و رسول را دوست دارد و خدا و رسول نیز او را دوست دارند، باز نمی‌گردد تا خدا به دستش فتح و پیروزی برساند. آن‌گاه پیامبر<sup>(ص)</sup> امام علی<sup>(ع)</sup> را خواست، پرچم را به او داد. برایش دعا کرد تا پیروزی به دست امام<sup>(ع)</sup> حاصل شود. سیره ابن هشام، ج 3، ص 216؛ تاریخ طبری، ج 3، ص 12؛ کامل ابن اثیر، ج 2، ص 219.



10. پیامبر (ص) در چه روزی گفت: «خدايا، کسانی که علي (ع) را دوست دارند دوستشان داشته باش.» روز غدیر خم<sup>2</sup> (ی. 10)
11. در کدام مسجد امام علي (ع) به شهادت رسید؟ مسجد کوفه<sup>3</sup> (ک. 11)
12. امام علي (ع)، چندمین معصوم از چهارده معصوم است؟ دهمین (و. 12)
13. در چه واقعه‌ای امام علي (ع) بت های خانه ی کعبه را شکست؟ فتح مکه<sup>4</sup> (ک. 13)
14. این توصیف پیامبر (ص): "در عبادت، فروغ نورش برای ساکنان آسمان می‌درخشید." برای کیست؟<sup>5</sup> حضرت زهرا (س) (ا. 14)
15. امام علي (ع) در کدام جنگ، پرچم سپاه اسلام را بر دوش داشت و با 25 سال سن، شجاعانه جنگید؟ بدر (ر. 15)
16. پیامبر (ص) کدام لقب معروف مخصوص و ویژه، به معنای: "پیشوای مؤمنان" را، برای امام علي (ع) انتخاب کرد؟<sup>6</sup> امیرالمؤمنین (ی. 16)

حالا از حروف، به ترتیب شماره‌ها از 1 تا 16، پیام را به دست آورید؟

### آفرین؛ بالاترین نیکوکاری.

اما بالاترین نیکوکاری چیست؟ بله! **ایشار** چنانکه از شکل جدول هر مشخص است، امام علي (ع) فرمود: ایشار، بالاترین نیکوکاری است.<sup>7</sup>

راستی دوستان! چه زبانی **ایشار** بالاترین نیکوکاری است؟

برای این که بهتر متوجه جواب شویم، 4 نفر دوستان دبگرتان به جایگاه می‌آیند و این کارت‌ها<sup>8</sup> را، منظر می‌کنند تا به جواب سؤال برسیم. توجه کنید تا این چهار نفر، کارت‌ها را منظر می‌کنند. بقیه دانش‌آموزان عزیز از 20 تا 1 را بشمارند.

### روی کارت‌ها:

وَالضَّرَّاءُ	فِي السَّرَّاءِ	يُنْفِقُونَ	الَّذِينَ
---------------	-----------------	-------------	-----------

### پشت کارت‌ها:

وتنگ‌دستی	در حال وسعت	انفاق می‌کنند	کسانی که
-----------	-------------	---------------	----------

اکنون همه باهم، پیام را از روی کارت‌هایی که توسط دوستانتان منظر شده بخوانید: "الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ؛ کسانی که در وسعت و تنگ‌دستی‌ها انفاق می‌کنند."<sup>9</sup>

- 1 قرآن می‌فرماید: اگر می‌توانید برای قرآن مانندی بیاورید. بقره، 24 و 23. نهج البلاغه هم، تنها از حیث لفظ اوج قلّه‌های فصاحت را فتح نکرده، بلکه در محتوا و مضمون هم دنباله‌رو قرآن است. به این جهت آن را «أخ القرآن؛ برادر قرآن» نامیده‌اند.
- 2 بحار الأنوار، ج 21 ص 387 باب 36 حجة الوداع و ما جرى فيها.
- 3 امام علي (ع) بهترین مرگ نصیبش شد. امام (ع) در حال نماز، در خانه خدا، با شمشیر ابن ملجم لعنه الله علیه، در شب 19 ماه رمضان سال 40 هجری، در مسجد کوفه فرقه شکافت و در شب جمعه 21 رمضان به شهادت رسید.
- 4 بحار الأنوار، ج 38 ص 85، به نقل از کتاب الروضة و الفضائل لابن سُلَازان: عَنْ عَلِيٍّ قَالَ دَعَانِي رَسُولُ اللَّهِ ص وَ هُوَ بِمَنْزِلِ حُدَيْبِيَّةَ ذَاتَ لَيْلَةٍ فَلَمَّا حُرِّتْ إِلَيْهِ قَالَ اشْتَعِيَ بِي عَلِيٌّ فَمَا زَالَ يَشْتَعِي وَ أَنَا كَلْفُهُ وَ بَدَأَ يَخْرُجُ دُرُوبَ مَكَّةَ بِحِيَابِ الْكَعْبَةِ وَ قَدْ أَنَارَ اللَّهُ كُلَّ عَيْنٍ فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ص يَا عَلِيُّ قُلْتُ لِيكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ اصْعَدْ عَلِيٌّ كَعْبِي يَا عَلِيُّ قَالَ بَدَأَ أَخِي النَّبِيُّ ص فَصَعِدْتُ عَلِيٌّ كَعْبِي فَأَقْبَتِ الْأَصْبَارُ عَلِيَّ رُؤُوسِهِمْ وَ جَرَحَتْهُ مِنَ الْكَعْبَةِ سِرْقَمَا اللَّهُ تَعَالَى جِي أَنَا هِرَالُ حُدَيْبِيَّةَ فَقَالَ لِي أُولَئِكَ مِنْ كِبَرِ الْأَصْبَارِ جِيكَ إِبْرَاهِيمَ نَرَأَيْتَ يَا عَلِيُّ أَجْرَ مَنْ كَسَرَ الْأَصْبَارَ فَلَمَّا أَصْبَحُوا أَهْلَ مَكَّةَ وَجَدُوا الْأَصْبَارَ مَكْسُوسَةً مَكْبُوبَةً عَلَيَّ رُؤُوسَهَا فَقَالُوا مَا فَعَلَ هَذَا إِلَّا مُحَمَّدٌ وَ أَيْنَ كَعْبُهُ ثُمَّ لَمْ يَبْقَرْ بَعْدَهَا فِي الْكَعْبَةِ صَمْرٌ.
- 5 رک: علل الشرايع، ج 1، ص 215؛ هنگام عبادت، فروغ نور حضرت زهرا (س) برای ساکنان آسمان می‌درخشید، همان گونه که نورستارگان برای زمینیان درخشندگی دارد. "منظور از این توصیف، توضیح کلمه "زهرا" است.
- 6 بحار الأنوار، ج 27 ص 199 باب 7؛ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): يَا عَلِيُّ أَنْتَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ.
- 7 قال علي (ع)؛ الْإِثَارُ أَعْلَى الْإِحْسَانِ وَ أَعْلَى مَرَاتِبِ الْكَرَمِ، رِي شَهْرِي، مُحَمَّدٌ مُحَمَّدِي، مِيزَانُ الْحَكْمَةِ، دَارُالْحَدِيثِ، ج 1، ص 22.
- 8 مرثی از قبل، 8 کثارت در اندازه 20\*10 را با رنگ های متفاوت و خطاطی زیبا تهیه کرده تا در مسابقه کارت‌ها از آن استفاده کند.
- 9 آل عمران / 134: "الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ؛ آن هایی که از مال خود در حال وسعت و تنگ دستی انفاق کنند و خشم خود فرونشانند و از بدی مردم درگذرند، و خدا دوست دار نیکوکاران است."

## چه کسی می‌تواند در مورد این آیه توضیح دهد؟

درود بر شما، مؤمن واقعی و پرهیزگار کسی است که چه آن زمان که وضعیت مالی خوبی دارد و چه در آن زمان که در تنگدستی و سختی قرار دارد به نیازمندان کمک کند. انفاق به محرومان، از مصادیق احسان و نیکوکاری است. در این مورد داستانی واقعی، با عنوان؛ "بخشش به نیازمندان" را می‌شنویم:

### بخشش به نیازمندان

جابر ابن عبدالله انصاری می‌گوید: رسول خدا(ص) نماز عصر را با ما خواند و چون از نماز فارغ شد در قبله‌گاه نماز خویش نشست. مردم دور او جمع بودند. در این هنگام پیرمردی از مهاجران عرب که لباسی بسیار کهنه و مندرس بر تن داشت به سوی پیامبر خدا(ص) آمد در حالی که از پیری و ناتوانی نمی‌توانست خود را نگه دارد، رسول خدا(ص) متوجه او شد. احوالش را پرسید.

پیرمرد عرض کرد: «ای پیامبر خدا(ص)! گرسنه‌ام به من غذا بده، بدنم برهنه است، مرا لباس بپوشان، فقیر و مستمندم، به من احسان و انعام کن.» رسول خدا(ص) فرمود: «چیزی ندارم به تو بدهم ولی راهنمای به خیر مانند انجام‌دهنده آن است، برو به خانه کسی که خدا و رسولش را دوست می‌دارد و خدا و رسول نیز او را دوست دارند، و در راه خدا ایشار می‌کند، به حجره حضرت فاطمه(س) برو.» رسول خدا(ص) خانه اش به خانه حضرت فاطمه(س) چسبیده بود.

پیامبر خدا(ص) به بلال فرمود: «ای بلال! برخیز او را به منزل حضرت فاطمه(س) برسان.» پیرمرد اعرابی همراه بلال رفت و بر در سرای حضرت فاطمه(س) ایستاد و با صدای بلند گفت: «السلام علیکم یا اهل بیت النبوه و ...؛ سلام بر شما ای خاندان نبوت و محل رفت و آمد فرشتگان و نزول گاه جبرئیل امین برای فرود آوردن وحی از سوی پروردگار جهانیان.»

حضرت فاطمه(س) فرمود: «سلام بر تو، کیستی؟» عرض کرد: «پیرمردی از عرب که از سختی و مشقت، مهاجرت اختیار کردم و به سوی پدرت سرور آدمیان رو آوردم، اینک ای دختر محمد(ص)! من برهنه و سخت گرسنه‌ام. با من احسان و مواسات(مواسات؛ یاری دادن به یکدیگر با ثروت.) کن، خداوند بر تو رحمت آورد.» در این هنگام رسول خدا(ص)، حضرت علی(ع) و حضرت فاطمه(س) سه روز بود غذایی نخورده بودند. رسول خدا(ص) وضع آنان را می‌دانست. حضرت فاطمه(س) دست برد و پوست دباغی شده<sup>1</sup> گوسفندی را که امام حسن و حسین(ع) روی آن می‌خوابیدند گرفت و حضرت فاطمه(س) فرمود: «ای کسی که بر در سرای ایستادی! این را بگیر، امید است خداوند به رحمت خویش بهتر از آن را به تو عطا فرماید.»

اعرابی عرض کرد: «ای دختر رسول خدا(ص) نزد تو از گرسنگی شکوه کردم و تو پوست گوسفند به من می‌دهی من با این گرسنگی، آن را چه کنم؟!» حضرت فاطمه(س) چون این سخن را شنید دست برد و گردنبندی را که در گردن داشت و فاطمه دختر حمزة بن عبدالمطلب به او هدیه کرده بود، بیرون آورد و به اعرابی داد و حضرت فاطمه(س) فرمود: «گردنبند را بفروش امید است خداوند به جای آن چیزی بهتر برای تو بدهد.»

اعرابی گردنبند را می‌گیرد و به مسجد رسول خدا(ص) می‌رود. در حالی که پیامبر خدا(ص) در میان یاران خود نشسته است، اعرابی عرض کرد: «یا رسول الله! دختری فاطمه(س) این گردنبند را به من عطا کرد و

1 لغت نامه دهخدا و فرهنگ فارسی معین: آنکه پوست را پیراید. دباغ: پوست پیرا، آنکه پوست حیوانات را پاک و پرداخت کند. چرمگر.

حضرت فاطمه<sup>(ص)</sup> فرمود: گردنبند را بفروش! امید است خدا برایت بسازد و با آن حاجت‌هایت را برآورده کند.»

رسول خدا<sup>(ص)</sup> گریست و فرمود: چگونه ممکن است خدا برایت نسازد! در حالی که فاطمه<sup>(ص)</sup> دختر محمد رسول خدا<sup>(ص)</sup> «بانوی همه دختران آدم» آن را به تو عطا کرده است. «عمّار یاسر» از جمع یاران پیامبر برخاست و عرض کرد: ای رسول خدا<sup>(ص)</sup> آیا به من اجازه می‌فرمایی این گردنبند را خریداری کنم؟

رسول خدا<sup>(ص)</sup> فرمود: ای عمّار! آن را بخر، چه اگر در خریداری آن همه جنّ و انس شرکت جویند خدای متعال آن‌ها را به آتش کیفر نخواهد فرمود. عمّار گفت: «ای اعرابی گردنبند را به چند می‌فروشی؟»

اعرابی گفت: «در برابر گردنبند، آن قدر نان و گوشت می‌خواهم که سیر شوم و ردائی<sup>1</sup> یمانی<sup>2</sup> که خود را با آن ببوشانم و در آن برای پروردگارم نماز بگذارم، و دیناری که مرا به خانواده‌ام برساند.»

عمّار که در آن زمان سهم خود از غنیمت خیبر را که رسول خدا<sup>(ص)</sup> به او عطا کرده بود فروخته بود و چیزی از آن غنیمت، برایش باقی مانده بود،

عمّار گفت: «به تو در برابر گردنبند: 20 دینار و 200 درهم از طلا و نقره، ردائی یمانی و شترم را می‌دهم که تو را به خانواده‌ات برساند و از نان و گوشت هم سیرت می‌کنم.»

اعرابی گفت: «ای مرد! بسیار سخاوتمندی!»

اعرابی همراه عمّار رفت. عمّار آن چه را تعهد کرده بود به او داد. اعرابی نزد رسول خدا<sup>(ص)</sup> بازگشت.

رسول خدا<sup>(ص)</sup> به او فرمود: «آیا سیر و پوشانده شدی؟»

اعرابی عرض کرد: «آری! بی‌نیاز شدم، پدر و مادرم فدای شما.»

رسول خدا<sup>(ص)</sup> فرمود: «اینک فاطمه<sup>(ص)</sup> را به جهت اینارش دعا کن.»

اعرابی گفت: «بار خدایا! تو همواره خدای ما بوده‌ای و جز تو خدایی را پرستش نمی‌کنیم، و تو از همه جهت رازق مایی، بار خدایا! به فاطمه<sup>(ص)</sup> آن چه چشمی ندیده و گوش‌ی نشینده عطا کن.»

رسول خدا<sup>(ص)</sup> بر دعای اعرابی، آمین گفت، و روبه یاران خود رو کرد و رسول خدا<sup>(ص)</sup> فرمود: «همانا خداوند مضمون این دعا را در دنیا به فاطمه<sup>(ص)</sup> عطا کرده است، چرا که من پدر او هستم و هیچ کس از جهانیان همانند من نیست، و حضرت علی<sup>(ع)</sup> شوهر اوست و اگر حضرت علی<sup>(ع)</sup> نمی‌بود هرگز برای حضرت فاطمه<sup>(ص)</sup> تا ابد همسری نبود، و خدا به حضرت فاطمه<sup>(ص)</sup> «حسن<sup>(ع)</sup>» و «حسین<sup>(ع)</sup>» را عطا کرده است و برای جهانیان همانند آن دو نیست که آن دو، سرور نوادگان انبیاء و دو سید جوانان بهشتند.»<sup>3</sup>

1 لغت نامه دهخدا: ردا، حنّف ردا، بالا پوش، عبا و خرّقه. آن چه روی لباس‌ها پوشند هر چون جنبه و عبا.

2 برد و پارچه‌ای که در بین بافته می‌شود.

3 محمّد کاظم قزوینی، فاطمه الزهراء، حسین فریدونی، آفاق، ج 4، 1371، ص 215 به بعد. به نقل از: بحار، ج 43، ص 58 - 56.

اکنون در موردِ ایثارگری واقعی، دکلمه<sup>1</sup> "نان و گُل" را، دانش‌آموز عزیز، آقای / خانم ... تقدیم می‌کند.<sup>2</sup>

او دست‌هایی مهربان داشت  
پروانه‌ها را پر نمی‌داد  
او شمع مردم بود و اشکش  
بوی گل و پروانه می‌داد  
او خوب بود، او نان خود را  
با دیگران تقسیم می‌کرد  
او با خدا بود و خودش را  
تنها به او تسلیم می‌کرد  
نان و گُل و خواب و خدا را  
تنها برای خود نمی‌خواست  
می‌گفت من وقتی ببینم  
یک عده تنها و فقیرند  
در بین آدم‌ها همیشه  
یک عده‌ای هم سیر سیرند  
وقتی ببینم حق مظلوم  
در دست‌های ظالمان است  
مانده گرسنه یک کبوتر  
غمگین میان آسمان است  
دیگر چگونه می‌توانم  
حتی شبی راحت بخوابم  
آن لحظه من از شدت درد  
غمگینم و در پیچ و تابم  
با این همه می‌دید بر خاک

**1** دکلمه واژه فرانسوی؛ **deklama** است. منظور از آن "خواندن شعر یا نثر ادبی با صدای بلند و آهنگ مناسب و با حالت‌های خاص به منظور القا محتوا و مضمون کلام به شنونده مطابق کلام" است و یک فن است. هر کس نمی‌تواند به آن دسترسی داشته باشد. دکلمه تنها خواندن نیست، بلکه خواندن + آوای رسا + آهنگ مناسب + ژست مناسب + حالت‌های خاص + داشتن حرارت و احساس مناسب می‌باشد. انوری دکتر حسن، فرهنگ بزرگ سخن، مَشییری دکتر مهشید، فرهنگ زبان فارسی و عمید حسن، فرهنگ فارسی.

**2** مربی محترم باهماهنگی قبلی، از دانش‌آموزی بخواهد تا سرود را دکلمه کند.

مانند کوهی تک و تنهاست  
او مثل خورشید جهان تاب  
تا آخرین لحظه درخشید  
تا این که جان خودش را هم  
مانند نان خویش بخشید

(عقده کاظم مرزبانو)

با ذکر "صلوات" برنامه را به پایان می‌برم.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ



### 1. «روز انتخاب»:

مقطع ابتدایی. پاسخ ها: 1. غدیر، 2. ولایت، 3. علی (هر که من هوای او بر این ... هوای اوست). پیامبر اساس روایت: «أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَلَسْتُ أَوْلَىٰ بِأَهْلِ بَيْتِي مِنْ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَخَذَ بِيَدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ فَقَالَ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَمَوْلَاهُ اللَّهُ وَمَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ اللَّهُ فَمَوْلَاهُ اللَّهُ...». بشار الأنوار، ج 37، ص 125، باب 52، أخبار الغدير و ما صدر في ذلك اليوم من النص الجليلي علي إمامته ع و تفسير بعض الآيات التالفة في تلك الواقعة به نقل از الامالي للشيخ الطوسي. من ابواب النصوص الذالة على الخصوص علي إمامة أمير المؤمنين صلوات الله و سلامه عليه من طرق الخاصة و العامة و بعض الدلائل التي اقيمت عليها.

### 2. «مولود كعبه»

مقطع ابتدایی. (امام علي<sup>(ع)</sup>)، مولود كعبه، فرزند ابوطالب و فاطمه بنت اسد است. ابن عباس و گروهی از بنی هاشم در برابر خانه كعبه نشسته بودند. ناگاه فاطمه بنت اسد را درد زایمان گرفت. به مسجد در آمد. در برابر كعبه ایستاد. نظر به جانب آسمان کرد و گفت: پروردگارا من به تو ایمان آورده ام و به هر پیامبر و رسولی که فرستاده ای و به هر کتابی که نازل گردانیده ای و تصدیق کردن به گفته های جدّم ابراهیم خلیل (ع) که خانه كعبه را بناهی کرده است. خدایا! به حقّ این خانه. به حقّ آن کسی که این خانه را بنا کرد. به حقّ فرزندی که در شکم من است، یا من سخن می گوید و هوس من گردیده است. یقین دارم که او آیتی از آیات عظمت توست، از تو درخواست می کنم؛ آسان کنی بر من ولادت او را. ابن عباس گفت: چون فاطمه از این دعا فارغ شد، دهم که دیوار خانه كعبه شکافته شد، فاطمه از رختنه آن داخل خانه شد و از دیده های ما پنهان گردید. سپس شکاف دیوار به اذن خدا به مهر پیوست و ما چون خواستیم در خانه را بکشایم نتوانستیم. فاطمه 3 روز در آن خانه بود و روز چهارم از همان شکاف بیرون آمد در حالی که فرزندی در دست داشت. علی بن ابی طالب در روز جمعه 13 رجب در دل خانه خدا به دنیا آمد در حالی که رسول اکرم (ص) 30 ساله بود. کینه هشمورش ابوالحسن و از لقب های هشمورش: اسدالله که رسول خدا (ص) به او داد و لقب جبر را مادرش بدو بخشید. امام علی (ع) همواره با پیامبر (ص) بود و در تمام دوران کودکی هم چون شیر بچه ای که در پی مادرش می رود در پی پیامبر (ص) بود و هر روز اخلاقی تازه از او می آموخت. وی اول کسی بود که دین اسلام را پذیرفت و در روز 18 ذی حجه سال دهم هجرت در واقعه غدیر خلافت او بر همه مسلمانان اعلام گردید. او باور و برادر پیامبر تا آخرین لحظه بود. به نقل از: انیس المؤمنین، الحموی، متن، ص 7، بشار الأنوار، المجلسی، ج 35، ص 8 و إثبات المداة، الحز العمالی، ج 3، ص 523.

### 3. «بند پدر»

مقطع ابتدایی. پاسخ: (از آن چه در آن ی س خ ن ز گ و؛ از آن چه نمودانی سخن نگوی) قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع فِي وَصِيَّتِهِ لِأَبِيهِ ... يَا بَنِيَّ لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ بَلْ لَا تَقُلْ كُلَّ مَا تَعْلَمُ؛ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ ع<sup>(ع)</sup> در سفارش به فرزندش فرمود: ای پسر! چیزی را که نمودانی مگو، بلکه مهمی چیزهایی که نمودانی را نگو. نهج البلاغه صبحی صالح، نامه 31، تحف العقول، ص 73؛ مستدرک الوسائل، ج 11، ص 311؛ بشار الأنوار، ج 7، ص 29 و ج 74، ص 205 و 224. وسائل الشیعه، ج 2، ص 202 و ابوجعفر محمد بن علی بن بابویه قمی "شبه صدوق"، من لایحضره الفقیه، ج 2، ص 627، حدیث 3215.

### 4. «الگوی برتر»

مقطع ابتدایی. پاسخ: 1. خدائناس، 2. پیرو پیامبر، 3. پیرو قرآن، 4. امین، 5. مهربان، 6. باایمان، 7. شجاع، 8. فداکار، 9. راستگو، 10. ابتکارگر، 11. نمازگزار، 12. انصاف و 13. جوانمرد.

### 5. «جاگاه عبادت»

مقطع ابتدایی. پاسخ ها: مکه و مدینه: (مسجد الحرام در شهر مکه قرار دارد. مسجد النبوی در شهر مدینه قرار دارد). 1. عبادت، 2. سباست، 3. قضاوت، 4. شهادت 5. امام علی (ع). (این مسجد "مسجد کوفه" محلّ عبادت، سباست، قضاوت و شهادت امام علی (ع) بوده است.) امیرمؤمنان (ع) در خطبه ای طولانی، ویژگی های مسجد کوفه را بیان می فرماید: «ای اهل کوفه، خداوند به شما نعمت هایی عطا فرموده که به هیچ کس عطا نکرده است. از برتری محلّ برگزاری نماز شما این است که این جا خانه حضرت آدم (ع)، خانه حضرت نوح (ع)، خانه حضرت ادریس (ع)، عبادتگاه حضرت ابراهیم خلیل (ع) و عبادتگاه برادر حضرت خضر (ع) بود و امروزه محلّ عبادت و مناجات من است.» سپس در ادامه فرمود: «وَأَيُّنَ عَلَيْهِ زَمَانٌ يَكُونُ مُصَلِّيُ الْكَمَدِيِّ (ع) مِنْ وُلْدِي وَ مُصَلِّيُ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَ لَا يَقِي عَلَى الْأَرْضِ مُؤْمِنٌ إِلَّا كَانَ بِهِ، أَوْ حُنَّ قَلْبُهُ إِلَيْهِ؛ برای مسجد کوفه زمانی فرا می رسد که محلّ برگزاری نماز حضرت مهدی (عج) از تبار من و محلّ عبادت هر مؤمن می شود. هیچ مؤمنی در روی زمین نمی ماند، جز این که به این مسجد بیاید، با قلبش برای این مسجد بپرزد. من لایحضره الفقیه، ج 1، ص 150؛ امالی شیخ صدوق، ص 189؛ روضه الواعظین، ج 2، ص 337؛ وسائل الشیعه، ج 5، ص 257.

### 6. «قرآن ناطق»

مقطع راهنمایی. سوره نصر به معنای باری است. در این سوره، از نصر و باری خدا و پیروزی و فتح بزرگ است که از سوی خدا فرا رسیده است و هر دم فوج فوج به دین خدا می گروند. این سوره در آیه «حجّة الوداع» سال آخر عمر پیامبر (ص) در «منا» به نحو کامل و بکجا و بعد از سوره توبه یا 3 آیه نازل شده است. نام دیگرش «تودیع» است. چرا که به عنوان آخرین سوره ها، وداعی با پیامبر (ص) و پیامبر (ص) با

اَهْتِ محسوب می‌شود و در آن اشاره‌ای به وفات رسول گرامی اسلام (ص) شده است. بخارا انوار، ج 40، ص 77، باب 91، باب جوامع مناقب علی صلوات الله علیه، حدیث 113؛ رَوَى ابْنُ شَيْبَوَيْهَ الدَّبَلِيُّ فِي فِرْدَوْسِ الْأَخْبَارِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ أُمِّ سَلَمَةَ عَنْهُ ص قَالَ الْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ وَ عَلِيٌّ مَعَ الْقُرْآنِ.

## 7. «سرور اهلان و آوردگان»

مقطع راهنمایی. پاسخ ها: 1. الله 2. محمد 3. بکرو 4. رجب 5. انفال 6. لقمان 7. مؤذّن 8. واقعه 9. مرتضی 10. نور 11. بکتا 12. نوح. پیامبر خدا (ص) لقب (صفت و ویژگی) امیرالمومنین را برای امام علی (ع) انتخاب کرد. بخارا انوار، ج 19، ص 28، باب 6، باب الهجرة و هبادهما و هبت علی، ذیل آیه 30 سوره انفال: وَ إِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُجْرِبُوكَ وَ يُحْزِنُونَ وَ يُحْزِنُ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ اللَّهُ خَيْرٌ أَلْمَافِي. بخارا انوار، ج 27، ص 199، باب 7؛ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): يَا عَلِيُّ أَنْتَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ.

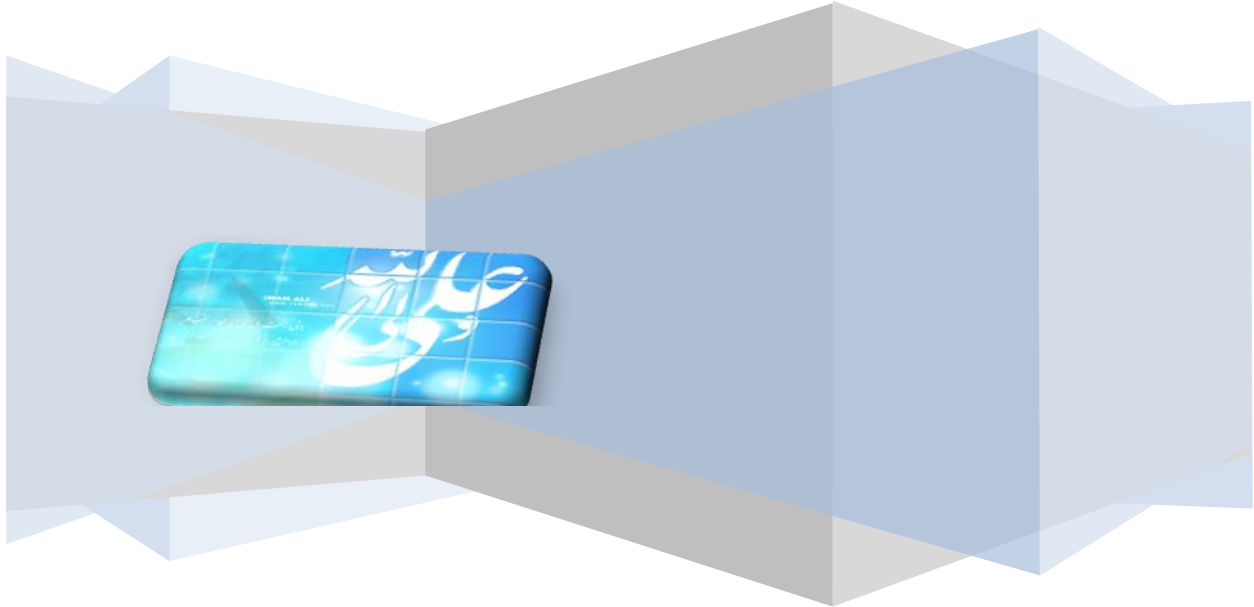
## 8. «سزده فضیلت»

مقطع راهنمایی. پاسخ ها: 1. ابوطالب، 2. ایله اهل بیت، 3. احد، 4. دهر، 5. بدر، 6. خندق، 7. بی، 8. روم، 9. مالک اشتر 10. بی، 11. ر، 12. آخرت، 13. ثامن الائمه. حسن بن علی بن شعبه حرانی: تخف العقول، علمیه اسلامیه، 1363 ش، ج 1، ص 91. نادر پدر امام علی (ع) به معنای؛ "پدرطالب" ابوطالب کنیه‌ای بود به جهت پسر بزرگترش که طالب نام داشت. این کنیه بر نام واقعی او که عبدمناف بود غالب آمد و در تاریخ اسلام هیچ گاه او را عبدمناف نخوانده‌اند و فقط با ابوطالب از او یاد کرده‌اند. برخی نام وی را "عمران" خوانده‌اند، همان گونه که در زیارت حضرت رسول گرامی اسلام (ص) آمده است: "السلام علی عمک عمران ابی طالب". مجلسی، بخارا انوار، ج 97، ص 189. حضرت علی (ع) به جز کنیه ابوالحسن به "ابوتراب" نیز معروف بود و این کنیه را حضرت رسول (ص) در سال دهر هجری، به ایشان داده بود و آن هنگامی بود که امام (ع) را که بر روی خاک خوابیده دیده بود و او را بیدار کرده و گرد و خاک از پشت او برافشاند و فرموده بود تو ابوتراب هستی. آن حضرت (ع) این کنیه را چون از جانب رسول اکرم (ص) به او داده شده بود بسیار دوست می‌داشت و آن را برکنه‌ها و القاب دیگر ترجیح می‌داد. صدوق، معانی الاخبار، به کوشش علی‌اکبر غفاری، قم، ۱۳۶۱ ش؛ ص 121، و سفینه البحار، شیخ عباس قمی، ج 5، ص 312، هسند زید بن علی، به روایت ابو خالد واسطی، بیروت، دار مکتبه الحیة، ۲۳۲-۲۳۱، هسلرین حجّاج، الصّحیح، به کوشش محمد فتّاد عبدالباقی، قاهره، ۱۹۵۵ م، ۴/۱۸۷۴؛ بخاری، محمد، الصّحیح، به کوشش مصطفی دهب البغا، بیروت، ۱۴۰۷ ق/۱۹۸۷ م، ۱/۱۴۹؛ بیهقی، احمد، السنن الکبری، به کوشش محمد عبدالقادر عطا، مکه، ۱۴۱۴ ق/۱۹۹۴ م، ۲/۴۴۶؛ ابن بابویه، محمد، الخصال، به کوشش علی‌اکبر غفاری، قم، ۱۳۶۲ ش، ۱/۱۵۵؛ ابن بابویه، محمد، علل الشرایع، نجف، ۱۳۸۵ ق/۱۹۶۶ م، ۱/۱۵۵؛ شوکانی، محمد، نیل الاوطار، بیروت، ۱۹۷۳ م، ۲/۱۷۱. "البته اهل بیت" شی که در آن شب کفّار تصمیم گرفتند حضرت رسول (ص) را به قتل برسانند و 40 نفر شمشیر زن دور خانه حضرت (ص) جمع شده بودند، حضرت (ص) فرمود: یا علی! آیا جای من می‌خواهی؟ امام علی (ع) عرض کرد: آری جان شما در امان خواهد بود؟ پیامبر (ص) فرمود: آری. امام علی (ع) عرض کرد: جان من به فدای شما. امام (ع) در بستر حضرت (ص) خوابید و ترسید. حضرت علی (ع) از آن شب به عنوان لذت بخش ترین شب عمرش یاد کرده است. بخارا انوار، ج 20، ص: 129. صدای جبرئیل در وصف امیرالمومنین علی (ع) در جنگ احد وقتی شمشیر علی (ع) در میدان احد شکست، پیامبر خدا (ص) "ذوالفقار" را به او داد تا بچکد و از اسلام و جان پیامبر (ص) دفاع کند. علی (ع) به قلب دشمن حمله نمود و جانش به خطر افتاد، آن گاه پیامبر (ص) دست بردار داشت و برای او دعا نمود. در این هنگام ندایی از آسمان رسید؛ پیامبر (ص) سر برداشت ... دید از جانب حضرت جبرئیل (ع) ندایی به گوش می‌رسد که می‌گوید: «لَا فِتْنَةَ إِلَّا عَلِيٌّ وَ لَا سَيْفٌ إِلَّا ذُو الْقَعَارِ؛ وَ هُوَ هِيَ جَوَانِحُ هِرْدِي هِرْمَ چُون عَلِيٍّ (ع) وَ هِيَ شَمْسِي چُون ذُو الْقَعَارِ نِيسْت.» جبرئیل (ع) گفت: یا رسول الله (ص) فتوت و جوان هردی و ایشار علی (ع) را می‌بینی؟ رسول خدا (ص) فرمود: «لَأَنْبِي مَنَّهُ وَ هُوَ مِثِّي؛ مَنَ از عَلِيٍّ (ع) هَسْتَر وَ عَلِيٌّ (ع) نِيزَ از مَنَ اسْت.» جبرئیل (ع) گفت: «أَنَا حَمَكَا؛ مَنَ هِرْمَ از شَمَا هَسْتَر.» در جنگ احد امام علی (ع) 26 سال داشت. ابن ابی الحدید، در شرح نهج البلاغه، ج 14، ص 251، و خوارزمی در کتاب المناقب، ص 223 روایت می‌کند که امام علی (ع) در جریان شورا به این فداکاری که ندای آسمانی را در پی داشت، بر اعضای شورا احتجاج کرد. پیامبر (ص) فرمود: «با علی من شمر علم هستم و تو ... آن هستی.» کلمه صحیح در جای خالی چیست؟ وسائل الشبّه، ج 27، ص 7، باب 7؛ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع) فِي حَدِيثٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) قَالَ لِعَلِيِّ (ع) يَا عَلِيُّ أَنْتَ مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ أَنْتَ بَابُهَا. از حوادث سال 2 هجرت ازدواج امام علی (ع) با دختر رسول خدا (ص) بود که به امیر خداوند صورت گرفت. البدایة و النّهایة، ج 2، ص 252 و مجمع، ج 8، ص 244. ۱۷۱/۲. "جنگ بدر": خداوند از جنگ بدر نام برده: لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِدْرَ آلِ عِمْرَانَ/3، 12. وَ ان رَأَى «بُؤْرَ الْقُرْآنِ» انْفَالَ/8، 41. روزجداهی حق از باطل نامیده است و آن را آیتی برای مردم دانسته است: «قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتِي النَّفِثَاتِ فِئَةٌ تَعْلَمُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ أُخْرَى كَافِرَةٌ.» آل عمران/3، 13 خداوند در این جنگ به وضوح وعده پیروزی دین خود بر مشرکان و قطع ریشه کافران را به رسولش داده است: «وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَ يَقَطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ؛ وَ خَدَامِي خَوَاسْتِ حَقِّ [ = اسلام ] را با کلمات خویش ثابت و کافران را ریشه‌کن کند. انفال/7، 8 [السيرة النبوية، ج 3، ص 333، المغازی، ص 138 و تفسیر ابن کثیر.] و اولین جنگ بین اسلام و کفر به فرماندهی پیامبر اکرم (ص) است که در ماه رمضان سال 2 هجری با مشرکان مکه در بدر رخ داد. پرچم سپاه را علی (ع) بردوش داشت. المغازی، ج 1، سپره ابن هشام، ج 1؛ هجر المبلدان، ج 1؛ تاریخ طبری، ج 2. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): "ضربه علی يوم الخندق، افضل من عبادة ثقلين"، در جنگ احزاب امام علی (ع) 28 سال داشت. بخارا انوار، ج 38، ص 30، بخارا انوار، ج 40، ص 97 و کتاب سلیم بن قیس. رَسُولُ اللَّهِ (ص) فرمود: برترین شما علی بن ابی طالب است. در اسلام آوردن، پیشازترین شما، و

در ایماں، با ایماں‌ترین شما، و در دانش، داناترین، و در بردباری، بردبارترین، در خشم برای خدا، شدیدترین، و در جنگ و جهاد، ضربه‌زننده‌ترین شماست. مغازی محمد بن عمرو اقدسی و تاریخ الأشراف احمد بن یحیی بن جابر بلاذری. الحناقیب، موفق بن احمد، مالک محمودی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، قم، 1421 قمری. جمع کلامه "رسول" رسل است. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): اِي عَلِيٍّ! تُوِ نَخْسْتِيْنُ كَسِي هَسْتِيْ كِه بِه مَن اِيماَن اُورْدِي و مَرَا تَصَدِّقْ كَرْدِي. تُو نَخْسْتِيْنُ كَسِي هَسْتِيْ كِه مَرَا دَر كَارْمَر بَارِي كَرْدِي و مَهْمَرَاه مَن بَا دَشْمَمَر جَنگِيْدِي. تُو نَخْسْتِيْنُ كَسِي هَسْتِيْ كِه بَا مَن نَمَاز كَزَارْدِي و مَرْدَم دَر اَن رُوْز، دَر عَقَلت نَادَانِي بُوْدَنَد. فَضائل اِميرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاِدْلَه خَلَافَتَه: عَلَامة حَلِي، سَيِّدِ الْعَالَمِيْنَ طِباطِبَائِي، مصطفوي، ايران، 1373.



دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم  
معاونت فرهنگی و تبلیغی



# مکتب مولانا گلبرگه

## شماره اول و دوم

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مرکز آموزش‌های کاربردی

مهر 1392 - ذیحجه 1434



# سعدیہ محمدیہ

مبارک بہار

مہر 1392 - ذیحجہ 1434